

Teltringen var 10.500 år gammel hustuft

Gladstad: C14-dateringene viser at «teltringen» i Moen trolig føyer seg til rekken av hustufter på Vega som hører til de eldste i Skandinavia. Interessant for reiselivet, sier Mona Gilstad i prosjektet Trollfjell geopark.

■ Lillemor Hestvik

lillemor@banett.no

48146109

Arkeologene fra Vitenskapsmuseet har nå fått resultatene fra C14-dateringen av ildstedene som ble funnet innenfor det de først trodde var en telstruktur i Mohalsen. Nå tyder også analyser av fordelingen av fundamentstein på plassen på at dette slett ikke var en midlertidig teltplass, men en permanent boplass i form av et hus. I såfall føyer den seg til rekken av steinalderboplasser på Vega som i dag er blant Skandinavias eldste kjente, ifølge professor Hein Bjerck.

– C14-dateringene viser at ildstedene er opp til 10.500 år gamle, sier Bjerck.

To ildsteder Under utgravningene av boplassen, som lå helt oppe i dagen i Mohalsen på Vega, fant Bjerck og kollegene to ulike ildsteder, bare få centimeter under overflaten. Begge besto av en flate dekket med forholdsvis like, «potetstore» steiner, og begge ildstedene var omtrent en meter i diameter. Jorden mellom steinene var mørk og sotaktig, noe Bjerck mener tyder på at dette er ildsteder der man brukte selspekk som brennstoff. Nå viser det seg at de to ildstedene ikke ble brukt samtidig.

– Ifølge målingene er det 400-500 år i aldersforskjell mellom ildstedene, men det tror jeg er for mye. Men at det ene er eldre enn det andre er helt sikkert, sier Bjerck.

Kulturlag innendørs I rapporten peker Bjerck på at fordelingen av stein på plassen tyder på at dette var en lang mer permanent boplass enn bare et fangsttelt. Hovedstrukturen besto av en ringformet samling av stein, der alle lå løst oppå overflaten og således var lett å skille ut som anbragt av mennesker.

– Når vi ser på andelen av disse steinene innenfor en viss størrelse, ser vi at det er mange flere av dem enn det som ville være naturlig hvis dette bare var en teltplass. Det var også et tydelig kulturlag innefor veg-

Attraksjon: Utgravningene i Moen kan bli et stopp-punkt for besøkende gjennom prosjektet «Trollfjell geopark». Her er det ledere ved Helgeland museum som får omvisning av professor Hein Bjerck fra Vitenskapsmuseet i Trondheim.

Foto: Lillemor Hestvik

gene, mens grunnen utenfor var ganske steril, sier Bjerck.

Et kostnadsspørsmål For prosjektleder Mona Gilstad passer de arkeologiske funnene inn som hånd i hanske i det nye reiselivsprosjektet «Trollfjell Geopark».

– Å sikre bostedet slik at man kan vise det fram er absolutt interessant, selv om det selvfølgelig er et kostnadsspørsmål, sier Gilstad.

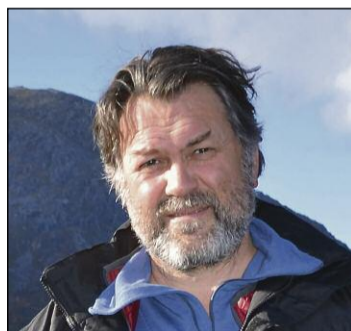
Hun ser for seg en lignende sikring som man har i folkebiblioteket i Trondheim, der arkeologiske utgravninger ligger synlig innenfor inngangspartiet sikret med gjennomsiktige plater der publikum blant annet kan studere skjeletter fra gangbroen over.

– Det er ingen tvil om at utgravningene i Moen kan kobles til det vi kaller et geo-site, eller en geotop. I prosjektet «Trollfjell geopark» er målet å koble geologi til tema knyttet til landhevingen og bosetting på strandflaten, sier Gilstad.

Geologisk naturarv Målet for Gilstad og samarbeidspartnerne i prosjektet er å utvikle og etablere en UNESCO-godkjent geopark som skal levere bærekraftige opplevelser i verdensklasse. Her passer steinalderboplassen i Moen

Potensiale: Mona Gilstad vil innlemme boplassen i prosjektet Trollfjell Geopark.

Leder forskningsarbeidet i Moen: Hein Bjerck er professor i arkeologi ved Vitenskapsmuseet i Trondheim.

inn, mener Gilstad.

– En geopark er et område med en spesiell geologisk naturarv av nasjonal og internasjonal betydning. Vi ønsker ikke bare å se på geologi i form av steiner og mineraler, vi vil knytte det til vår historie og hvordan menneskene har tatt geologien i bruk, sier Gilstad.

Mätte ha varme: På disse ildstedene har steinaldermenneskene trolig brukt selspekk som brennstoff. Mye tyder på at funnene i Moen er fra en epoke der de første nordboerne gikk over fra en tilværelse i stadig forflytning til et er bofast levested.

» *Å sikre bostedet slik at man kan vise det fram er absolutt interessant.*

Fakta

Trollfjell Geopark

En reiselivssatsning i regi av Sør-Helgeland regionråd. Prosjektet er et trekantsamarbeid mellom Torghatten, Vega og Leka. Prosjektet er lovet ekstra-

ordinære midler til reiselivsutvikling fra Innovasjon Norge, med siktemål å tilrettelegge og utvikle unike natur- og kulturopplevelser.